

शनम् RV. 10, 142, 7. शाला° KAUC. 8, 72. — b) das Niederstellen, Niedersetzen: शैल° R. 6, 83 in der Unterschr. स्थाने स्थाने ऽपि तीर्थानि कुर्वन्निनिवेशनात् CATR. 14, 69. — c) das zur-Ruhe-Gehen; zur-Ruhe-Bringen: निवेशने प्रसवे च RV. 6, 71, 2. श्रवसाननिवेशनानुचरणानि KAUC. 43. निवेशनं कर्त्तुं sich niederlassen, ein Lager beziehen (könnte eben so wohl zue. gestellt werden) MBH. 3, 14849. 14, 1901. सैन्य° das Heer Lager beziehen lassen KULL. zu M. 7, 154; hiernach ist Kām. Nitis. 5, 78 st. प्रून्यानां निवेशनम् zu lesen सैन्यानां नि. ते रक्तसूर्ये दिवसे तत्र पादपुंगवाः । सेनापालाश्च संवक्तु स्कन्धावारनिवेशनम् ॥ HARIV. 6416. fg. — d) das Beziehen eines Hauses, Begründen eines Haushaltes, Heirathen: प्रतिलोम° BHĀG. P. 3, 7, 31. — e) Heimath, Lager, Versteck, Nest, Wohnstätte, Wohnung überh. HALĀJ. 2, 136. ĠAṬADH. im ÇKDR. RV. 7, 19, 5. वस्त्राभिः पुत्रमपुत्रौ श्रुतानि निवेशनाद्विवांश्चान्नैर्भय 4, 19, 9. संप्रविष्टेषु गृहे निवेशनं वा in das Haus oder auf ihr Lager ĀCV. GRHJ. 4, 6, 2, 3. PĀR. GRHJ. 2, 14, 3, 10. वयो° KAUC. 26, 29. जगाम स — दमयत्या निवेशनम् N. 3, 11, 4, 25, 13, 18, 17, 4, 24, 23. INDR. 3, 2. BRĀHMAN. 1, 3. MBH. 1, 382. 7809. 12, 3371. 13, 1672. 5073. R. 1, 9, 43. 2, 32, 1, 3, 3, 53, 3, 5, 12, 8, 56, 74. BRAHMA-P. in LA. 36, 11. MĀRK. P. 16, 19. गच्छ शीघ्रम् — पाञ्चालरात्रस्य चमूनिवेशनम् Heerlager MBH. 3, 680. स्कन्धावार° 9, 1659. Am Ende eines adj. comp. f. श्राः सुसंमृष्टनिवेशना MBH. 3, 14674. 12, 5338. 13, 5876. 6460. R. GORR. 1, 3, 13. Stadt H. 972. कैकेयानाम् R. 4, 43, 24. halb so klein wie निगम VĀKĀSP. zu H. 972. — Vgl. श्र°.

निवेशवत् (von निवेश) adj. am Ende eines comp. liegend in, auf: गौरसिद्धार्थनिवेशवद्भिर्द्वाप्रजालैः KUMĀRAS. 7, 7. Dūrvae culminibus, flavo sinapi mixtis St.

निवेशिन् (wie eben oder von विष् mit नि) adj. liegend an: महाप्रहारे कालिन्या उपकण्ठनिवेशिनि KATHĀS. 25, 74. befindlich in: क्रीडाविषमनिवेशिपञ्चर VIKR. 41. ruhend auf, zur Voraussetzung habend: पृथक्निवेशिनी संख्या Schol. zu KĀTJ. ÇR. 1036, 17.

निवेश्य (vom caus. von विष् mit नि) adj. 1) zu gründen: पुर HARIV. 6321. — 2) zu verheirathen (ein Mann): भवान्निवेश्यः प्रथमं ततो ऽयं भीमः MBH. 1, 7138. 13, 5081. — 3) abzutragen, zu bezahlen: श्रवणं राजपिण्डस्तैर्निवेश्यः (निवेश्यः?) MBH. 3, 1426; vgl. भर्तुः पिण्डस्य निवेशं कर्तुमिच्छामि R. 3, 33, 25.

निवेश (von वेष्ट् mit नि) m. Umhüllung: वसिष्ठस्य निवेशः N. eines Sāman Ind. St. 3, 233, a.

निवेशन (wie eben) n. das Umhüllen, Umkleiden KAUC. 36, 49.

निवेश्य (von विष् mit नि) adj. zu heirathen (von einem Manne): महाकुले निवेश्यं सदृशं वा MBH. 13, 5090.

निवेश्य (von विष् mit नि) 1) m. a) oxyt. Wasserwirbel ÇAT. BR. 5, 3, 4, 11. Wirbelwind oder eine ähnliche Erscheinung (neben स्तनयितु) VS. 23, 2. — b) perisp. ein Theil am Ober- oder Vorderkörper des Thieres (viell. Wirbel) AV. 9, 7, 4. — c) nach MAHIDH. zu VS. 16, 44 so v. a. Reifen. — 2) adj. perisp. wirbelnd, zu einem Wirbel gehörig u. s. w. (vgl. 1, a) VS. 16, 44. KĀTJ. ÇR. 15, 4, 33.

निव्याध (von व्यध् mit नि) m. Fensteröffnung: तानुपरिष्ठात्सनिव्याधैः प्रकारैः परिधति ÇĀṆKH. ÇR. 16, 18, 14.

निव्याधिन् (wie eben) adj. durchbohrend, öffnend VS. 16, 20.

1. निम्न, नैति sich vertiefen (समाधौ) DĀTUP. 17, 73.

2. निम्न f. = निशा Nacht; in den starken Casus nicht im Gebrauch nach P. 6, 1, 63. VOP. 3, 39, 76. निशम् (acc. pl.), निशा, निश्याम् P., Schol. auch निश्याम्(!), निश्या (!) SIDDH. K. निशि KAUC. 39, 73. 141. M. 9, 60, 11, 92, 118. INDR. 5, 18. HIP. 1, 3. MBH. 5, 7248. ÇĀK. 61. VARĀH. BRH. S. 4, 30, 34, 5. 87, 21. 92, 5. निशि निशि jede Nacht 5, 9. VID. 37, 278. मन्त्र-निशि in tiefer Nacht M. 4, 129. युनिशोः 25. तमानिशौ TRIK. 1, 1, 105. निश H. Ç. 17. निशः (abl. sg.) H. 103.

निश n. am Ende eines comp. (angeblich eines Tatpurusha) = निशा Nacht P. 2, 4, 25. AK. 3, 6, 6, 10. घर्हनिश (s. d.) Tag und Nacht, दिवानिशम् adv. bei Tage und bei Nacht M. 7, 44. 9, 2. N. 13, 37. 20, 28. RAGH. 19, 6. BHĀG. P. 4, 3, 19. निशानिशम् adv. jede Nacht, zu jeder Zeit, stets MBH. 3, 12343. 13, 6464. — Vgl. अनिश und अनिश.

निशठ (1. नि + शठ) 1) adj. nicht falsch, es ehrlich meinent BHĀG. P. 6, 7, 15. — 2) m. N. pr. eines Vr̥sh̥ṇi, eines Sohnes des Balarāma von der Revati, MBH. 1, 7915. 4, 2357 (निषठ). 14, 1939. 18, 162. HARIV. 1953. 8078. 8402. 11009 (निषठ). VP. 439 (निषठ und im Ind. निषथ).

निशब्द (1. नि + शब्) adj. lautlos: °निशब्द KIR. 8, 35. — Vgl. निशब्द (welches hier gegen das Versmaass verstossen würde).

निशमन (von शम् mit नि) n. das Sehen (H. 577), Hören TRIK. 3, 3, 245. MED. n. 188. — Vgl. निशामन.

निशरण (von शर् mit नि) n. Mord, Todtschlag HALĀJ. 2, 322. — Vgl. निशा°.

निशा f. 1) Nacht AK. 1, 1, 3, 4, 3, 4, 22, 145. TRIK. 1, 1, 105. 3, 3, 428. H. 141. an. 2, 550. MED. Ç. 8. HALĀJ. 1, 107. KĀTJ. ÇR. 4, 7, 24. KAUC. 8, 22, 23. GOBH. 3, 6, 4. ÇĀṆKH. GRHJ. 4, 7. °काले 1, 11. — M. 11, 223. BHĀG. 2, 69. N. 13, 35. 13, 11. 17, 10. निशा व्यगाकृत् MBH. 5, 7246. R. 2, 46, 2. SUÇR. 1, 17, 8. 172, 17. RAGH. 1, 93. RT. 1, 2, 9. VARĀH. BRH. S. 3, 39. 11, 43. 12, 20. 34, 7. SŪRJAS. 8, 14 (युनिशो). 12, 61. VID. 38. °गण H. 143. °वृन्द ÇABDAR. im ÇKDR. निशागमे bei Anbruch der Nacht SOM. NAL. 79. PAÑKĀT. 148, 19. °क्षये am Ende der Nacht R. 3, 16, 41. RT. 1, 9. KATHĀS. 4, 9, 68. VID. 134. Vgl. नक्, नक्त, नक्तन्, निम्न, निशिता, निशीय. — 2) Traumgesicht: यदि शक्यो मया जेतुं जामदग्न्यः प्रतापवान् । देवतानि प्रसन्नानि दर्शयन्तु निशा मम ॥ MBH. 3, 7252. — 3) Gelbwurz, Curcuma: es werden zwei Arten (निशाद्वय SUÇR. 2, 208, 14. 340, 16) derselben gebraucht (vgl. कुरिद्धा und दाहकुरिद्धा); viell. C. Zedoaria Roxb. und C. longa Roxb. AK. 2, 9, 41. TRIK. 3, 3, 428. H. 418. H. an. MED. RATNAM. 58. SUÇR. 2, 120, 1. 294, 10. Vgl. noch u. निशाभङ्गा. — 4) zusammenfassende Bez. der Zodiakalbilder Widder, Stier, Zwillinge, Krebs, Schütze und Steinbock ĠJOTISTATTVA im ÇKDR.; vgl. निशाबल.

निशाकर (नि° + 1. कर) m. 1) der Mond (Nachtmacher) P. 3, 2, 21. H. 103. MBH. 13, 2176. R. 2, 100, 38. 4, 27, 7. 5, 21, 14. KUMĀRAS. 4, 13. ÇĀK. CH. 62, 7. PAÑKĀT. II, 20. AK. 1, 1, 3, 8. VARĀH. BRH. S. 47, 54. neben दिवाकर unter den Söhnen Garuḍa's MBH. 3, 3599. als symbolische Zahlbezeichnung Eins SŪRJAS. 1, 32, 37. 2, 25. Am Ende eines adj. comp. f. श्रा N. 16, 11. R. 4, 27, 7. 5, 21, 14. — 2) Hahn HĀR. 90. ÇABDAR. im ÇKDR.

निशाकरकलामौलि (नि°-क° + मौ°) m. Bein. Çiva's (eine Mond-